

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан стоматологічного факультету
проф. Костенко С.Я.
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Предметна спеціальність	«Дитяча стоматологія»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська, англійська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ**» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань **22 «Охорона здоров'я»** спеціальності **221 «Стоматологія»** предметної спеціальності (спеціалізації) «**Дитяча стоматологія**» освітньої програми «**Стоматологія**».

Розробники:

Мельник В.С., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри дитячої стоматології
Зомбор К.В., кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої стоматології
Білицьук Л.М., кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої стоматології
Дячук Е.Й., старший викладач кафедри дитячої стоматології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *дитячої стоматології* протокол № 3 від « 16 » березня 2023 року.
Завідувач кафедри _____ доц. Мельник В.С.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету.
протокол № 8 від « 21 » березня 2023 року.
Голова науково-методичної комісії _____ проф. Клітинська О.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4	
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2	7	8
	Лекції:	
	4	6
	Практичні:	
Вид підсумкового контролю: залік, іспит	36	34
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	Самостійна робота:	
	20	20

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» визначається кінцевими цілями, що встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістових модулів, і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до кожного змістового модулю сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Кінцеві цілі розташовані на початку програми й передують їх змісту, конкретні цілі передують змісту відповідного змістового контролю.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

2. Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 3);
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою (ЗК 4);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 8);
- вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 9);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 10);

- здатність працювати в команді (ЗК 11);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 13);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 14);

3. Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (ФК 1);
- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень (ФК 2);
- спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани (ФК 3);
- спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 4);
- спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 5);
- спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями (ФК 7);
- спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції (ФК 8);
- спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 9);
- спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології (ФК 12);
- спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне) (ФК 13);
- спроможність ведення нормативної медичної документації (ФК 14);
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації (ФК 15);
- спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО (ФК 16);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія»

є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 9. Медична хімія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія
- ОК 19. Патоморфологія
- ОК 20. Патофізіологія
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 24. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології
- ОК 29. Основи радіології і методи інструментальної діагностики
- ОК 30. Профілактика стоматологічних захворювань
- ОК 32. Терапевтична стоматологія

ОК 35. Ортодонтія
 ОК 33. Хірургічна стоматологія
 ОК 34. Ортопедична стоматологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дитяча терапевтична стоматологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань	ПРН 3
Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 4
Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, обмеження інформації та часу.	ПРН 5
Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	ПРН 6
Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової та індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної й немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.	ПРН 7
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 9
Визначити тактику ведення стоматологічного хворого за соматичної патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 10
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11

Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	ПРН 14
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	ПРН 15
Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.	ПРН 16
Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.	ПРН 17
Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	ПРН 18
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19
Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	ПРН 20
Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 21
Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 22
23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.	ПРН 23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Дитяча терапевтична стоматологія**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.	ПРН 19
2. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в дитячій стоматології.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3
3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати : <ul style="list-style-type: none"> - характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології; - провідні синдроми і симптоми у дитячій терапевтичній стоматології; - клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології; - морально-деонтологічні принципи медичного фахівця та принципи фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології; 	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4 ПРН 6 ПРН 7 ПРН 8 ПРН 9 ПРН 15 ПРН 17

- невідкладні стани в клініці дитячої терапевтичної стоматології;	
<p>4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології; - планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях та їх ускладненнях; - проводити диференціальну діагностику в клініці дитячої терапевтичної стоматології; - проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології; - ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці дитячої терапевтичної стоматології; - надавати необхідну невідкладну допомогу при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології; - обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології; - обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології. 	<p>ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4 ПРН 6 ПРН 7 ПРН 8 ПРН 9 ПРН 15 ПРН 17</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час практичних занять та самостійної роботи студента;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль;
- залік, іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом.
Контроль теоретичних знань:

- Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу
- Письмовий теоретичний контроль.
- Письмове тестування.

Контроль практичних навичок та вмінь:

- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Форми модульного контролю

Модульний контроль (МК) проводиться на практичному занятті модулю (згідно розкладу). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «**Дитяча терапевтична стоматологія**» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Контроль теоретичних знань:

- Індивідуальне усне опитування.
- Письмове вирішення тестових завдань.
- Письмовий теоретичний контроль

Практичні навички та вміння:

- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Форма підсумкового контролю:

Підсумковий контроль проводиться на заключному практичному занятті згідно розкладу. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «**Дитяча терапевтична стоматологія**» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання та практичні навички:

- Письмове вирішення тестових завдань.
- Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота														Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	9	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	15	30
Практичні навички	15	35
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	4	4
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	11	11
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Модульна контрольна робота	1	10
Разом		100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

- оцінку **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує студент, який:
  - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
  - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
  - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
  - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
  - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
  - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
- оцінку **«добре» (82-89 балів, В)** – заслуговує студент, який:
  - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
  - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- оцінку **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, який:
  - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
  - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
  - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;
- оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:
  - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.
  - оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:
    - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
    - оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:
      - виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
      - оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:
        - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
        - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення усіх тем модуля, на останньому практичному занятті. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Підсумковий модульний контроль складається із таких етапів.

I - етап – письмова відповідь на тестові завдання (бланковий або комп'ютерний тестовий контроль). Студент відповідає на 20 тестів з тем кожного змістового модуля. Максимальна кількість - 60 тестових завдань.

II - етап – письмова (або усна) відповідь на питання з матеріалу підсумкового модуля. Студент отримує 3 питання, на які повинен відповісти. Питання віддзеркалюють матеріал кожного змістового модуля і відповідають темам лекцій, практичних занять і СРС, які входять до підсумкового модуля

III - етап – перевірка знання практичних навичок.

Максимальна кількість балів за 100 бальною шкалою, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з

		повторним вивченням дисципліни	обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--	--	--------------------------------	---

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ “Карієс, некаріозні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування”.

Змістовий модуль 1. Ураження твердих тканин тимчасових і постійних зубів у дітей: карієс, гіпоплазія емалі, флюороз, спадкові вади розвитку: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Змістовий модуль 2. Пульпіт тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Змістовий модуль 3. “Періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Травма зубів у дітей”.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна	самостійна робота
Змістовий модуль 1					
Тема №1. Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Строки закладки, мінералізації, прорізування і формування тимчасових і постійних зубів у дітей. Визначення чинників, що впливають на процеси розвитку зубів у дітей.	7		5		2
Тема №2. Карієс тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Особливості препарування та пломбування каріозних порожнин, вибір пломбувальних матеріалів.	9	2	5		2
Тема №3. Карієс постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Препарування та пломбування каріозних порожнин при різних формах карієсу. Вибір пломбувальних матеріалів. Загальне лікування карієсу: планування, методи.	7		5		2

Тема № 4. Помилки та ускладнення при лікуванні карієсу у дітей різного віку. Їх запобігання та усунення.	7		5			2
Тема №5. Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: гіоплазія, флюороз. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий амелогенез, дентиногенез, дисплазія Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	7		5			2
Разом за модуль	37	2	25			10
Змістовий модуль 2						
Тема №1. Пульпіт тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Вибір методу лікування пульпіту в тимчасових зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба.	9	2	5			2
Тема №2. Пульпіт постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	7		5			2
Тема №3. Вибір методу лікування пульпіту в постійних зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба. Консервативний метод. Показання, методика виконання, контроль ефективності, прогноз.	9	2	5			2
Тема № 4. Лікування пульпіту постійних зубів у дітей. Вітальна і девітальна ампутація та екстирпація пульпи. Показання, методика виконання, вибір пломбувальних матеріалів для корневих пломб.	7		5			2
Разом за модуль	32	4	20			8
Змістовий модуль 3						
Тема № 1. Періодонтит тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Вибір методу лікування. Особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах. Прогноз.	9	2	5			2
Тема №2. Періодонтит постійних зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Особливості ендодонтичних втручань в постійних зубах з несформованим коренем. Прогноз.	9	2	5			2
Тема № 3. Травма тимчасових і постійних зубів у дітей. Причини, клініка, діагностика. Лікування травматичних уражень тимчасових	7		5			2

зубів у дітей.					
Тема № 4. Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні тимчасових та постійних зубів у дітей. Їх попередження та усунення.	7		5		2
Підсумковий контроль Модуля	9		5		4
Разом за модуль	36	4	20		12
Разом за семестр	120	10	70		40

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Строки закладки, мінералізації, прорізування і формування тимчасових і постійних зубів у дітей. Визначення чинників, що впливають на процеси розвитку зубів у дітей.	5
2.	Карієс тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Особливості препарування та пломбування каріозних порожнин, вибір пломбувальних матеріалів.	5
3.	Карієс постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Препарування та пломбування каріозних порожнин при різних формах карієсу. Вибір пломбувальних матеріалів. Загальне лікування карієсу: планування, методи.	5
4.	Помилки та ускладнення при лікуванні карієсу у дітей різного віку. Їх запобігання та усунення.	5
5.	Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: гіпоплазія, флюороз. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий амелогенез, дентиногенез, дисплазія Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	5
6.	Пульпіт тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Вибір методу лікування пульпіту в тимчасових зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба.	5
7.	Пульпіт постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	5
8.	Вибір методу лікування пульпіту в постійних зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба. Консервативний метод. Показання, методика виконання, контроль ефективності, прогноз.	5
9.	Лікування пульпіту постійних зубів у дітей. Вітальна і девітальна ампутація та екстирпація пульпи. Показання, методика виконання, вибір пломбувальних матеріалів для корневих пломб.	5
10.	Періодонтит тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Вибір методу лікування. Особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах. Прогноз.	5

11.	Періодонтит постійних зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Особливості ендодонтичних втручань в постійних зубах з несформованим коренем. Прогноз.	5
12.	Травма тимчасових зубів у дітей. Причини, клініка, діагностика. Лікування травматичних уражень тимчасових та постійних зубів у дітей.	5
13.	Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні тимчасових зубів у дітей. Їх попередження та усунення.	5
14.	Підсумковий контроль Модулю 1	5
Разом		70

Practical topics

№ з/п	Topic Name	Quantity hours
1.	The main stages of the development of temporary and permanent teeth. Terms of laying, mineralization, eruption and formation of temporary and permanent teeth in children. Determination of factors affecting the development of teeth in children.	5
2.	Caries of temporary teeth in children. Patterns of clinical manifestations and course. Diagnosis, differential diagnostics, treatment. Features of preparation and filling of carious cavities, choice of filling materials.	5
3.	Caries of permanent teeth in children. Patterns of clinical manifestations and course. Diagnosis, differential diagnosis, treatment. Preparation and filling of carious cavities in various forms of caries. Selection of filling materials. General caries treatment: planning, methods.	5
4.	Mistakes and complications in the treatment of caries in children of all ages. Prevention and elimination of them.	5
5.	Non-carious lesions of hard tissues in children: hypoplasia, fluorosis. Etiology, clinic, diagnostics, differential diagnostics, treatment, prevention. Hereditary malformations of hard tooth tissues development: imperfect amelogenesis, dentinogenesis, Stanton-Capdepone dysplasia. Clinic, diagnosis, tactics of pediatric dentist.	5
6.	Pulpitis of temporary teeth in children. Patterns of clinical course in children of all ages. Clinic, diagnosis, differential diagnosis, treatment. The choice of treatment for pulpitis in temporary teeth in children depending on the form of pulpitis and the stage of tooth development.	5
7.	Pulpitis of permanent teeth in children. Patterns of clinical manifestations in children of all ages. Clinic, diagnostics, differential diagnostics.	5
8.	The choice of treatment for pulpitis in permanent teeth in children, depending on the form of pulpitis and stage of tooth development. Conservative method. Indications, procedure, performance control, forecast.	5
9.	Treatment of pulpitis of permanent teeth in children. Vital and devital pulp	5

	amputation and extirpation. Indications, method of execution, choice of filling materials for root fillings.	
10.	Periodontitis of temporary teeth in children. Patterns of clinical course. Diagnosis, radiological and differential diagnostics, treatment. Choosing a treatment method. Features of endodontic interventions in temporary teeth. Forecast.	5
11.	Periodontitis of permanent teeth in children. Patterns of clinical course. Diagnosis, radiological and differential diagnostics, treatment. Features of endodontic interventions in permanent teeth with unformed root. Forecast.	5
12.	Temporary tooth trauma in children. Causes, clinic, diagnosis. Treatment of traumatic lesions of temporary and permanent teeth in children.	5
13.	Mistakes and complications in endodontic treatment of deciduous teeth in children. Their warning and elimination.	5
14.	Final control of Module 1	5
Total		70

6.4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Карієс зубів у дітей. Етіологія і патогенез карієсу. Класифікація. Клініка, діагностика та лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей.	2
2.	Анатомія і фізіологія пульпи тимчасових та постійних зубів у дітей. Етіологія і патогенез пульпіту. Класифікація. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика пульпіту у дітей.	2
3.	Лікування пульпіту тимчасових та постійних зубів у дітей.	2
4.	Анатомо-гістологічна будова та функції періодонту в різні вікові періоди у дітей. Етіологія і патогенез періодонтиту. Класифікація. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика періодонтиту у дітей.	2
5.	Лікування періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей.	2
Всього годин		10

Topics of lectures

№	Topic Name	Quantity hours
1.	Dental caries in children. Etiology and pathogenesis of caries. Classification. Clinic, diagnosis and treatment of dental caries of temporary and permanent teeth in children.	2
2.	The anatomy and physiology of the pulp of temporary and permanent teeth in children. Etiology and pathogenesis of pulpitis. Classification. Clinic, diagnosis and differential diagnosis of pulpitis in children.	2
3.	Treatment of pulpitis of temporary and permanent teeth in children.	2

4.	Anatomic and histological structure and functions of the periodontium at different ages in children. Etiology and pathogenesis of periodontitis. Classification. Clinic, diagnosis and differential diagnosis of periodontitis in children.	2
5.	Treatment of periodontitis of temporary and permanent teeth in children.	2
	Total	10

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь)	26
2.	Підготовка до підсумкового модульного контролю Модулю № 1	4
3.	Самостійне опрацювання тем, що не входять до тематичного плану практичних занять (5 тем по 2 години)	10
	Разом	40

Independent work

№	Themes	Quantity of hours
1.	Preparation for practical classes (theoretical, practical skills)	26
2.	Preparation for final module control of Module № 1	4
3.	Independent study of topics not included in the thematic plan of practical classes (5 topics for 2 hours)	10
	Total	40

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

1. питання I-III рівнів складності ;
2. тести II-III рівнів складності ;
3. задачі II-III рівнів складності ;
4. професійні алгоритми ;
5. таблиці;
6. навчальні альбоми;
7. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою;
8. методичні рекомендації
9. рекомендована література

Обладнання:

1. Інструменти для препарування каріозної порожнини: алмазні бори для розкриття каріозної порожнини до турбінного наконечника: кулясті, фісурні; бори для препарування та формування дна та стінок порожнини (твердосплавні, для механічного чи мікромоторного наконечника(кулясті, фісурні, зворотньококусні)); бори для обробки емалевого краю (фісурні амазні); гострі екскаватори для некротомії в залежності від розміру порожнини.
2. Турбінні наконечники з водяним охолодженням.

3. Антисептичні розчини (фурацилін, хлоргексидин, етоній, мікроцид): для обробки ротової порожнини; для обробки каріозної порожнини.

Програмне забезпечення: Clinic Cards

Платформа для дистанційного навчання:

www.e-learn.uzhnu.edu.ua

www.meet.google.com

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Хоменко Л.О. та спів. Терапевтична стоматологія дитячого віку, Київ, Книга плюс, 2001.- 524с.
2. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології (за ред. проф. Л.О.Хоменко). – К.: ”Книга Плюс”, 2011. - 320 с.
3. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков.- Киев: «Книга плюс», 2004.- 200с.
4. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы. - Киев, Книга плюс, 2002. - 216с.
5. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. –Москва: «Книга плюс», 2003. –144 с.
6. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.1. –К.:”Книга Плюс”,2007. –127 с.
7. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.2. –К.:”Книга Плюс”,2008. –132 с.

Допоміжна література

1. Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Т 2. Каріес. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис –К.: Медицина, 2010.- 560с.
2. Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Т 3. Захворювання пародонта К.: Медицина, 2011. – 613 с.
3. Борисенко А.В.. Терапевтична стоматологія. Т 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота - К.: Медицина, 2010. – 639 с.
4. Боровский Е.В., Иванов В.С., Максимовский Ю.М., Максимовская Л.Н. Терапевтическая стоматология. –М.: Медицина, 1998. –736 с.
5. Боровский Е.В., Жохова Н.С. Эндодонтическое лечение. –М., 1997. –64 с.
6. Боровский Е.В., Леонтьев В.К. Биология полости рта. – М.: Медицина, 1991. – 198 с.
7. Гранитов В.М. Герпесвирусная инфекция. –М.:Медкнига, Н.Новгород: изд-во НГМА, 2001. –88 с.:ил.
8. Григорьян А.С., Грудянов А.И., Рабухина Н.А., Фролова О.А. Болезни пародонта. Патогенез, диагностика, лечение. – М.:МИА, 2004. – 320 с.
9. Даггель М.С. и соавт. Атлас реставрации молочных зубов. И-во „Лори”, Москва, 2001.
10. Данилевський М.Ф., Сидельникова Л.Ф., Рахній Ж.І. Пульпіт. – К. Здоров’я, 2003. – 168 с.
11. Данилевський М.Ф., Несін О.Ф., Рахній Ж.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота; за ред. проф.. М.Ф. Данилевського – К.:”Здоров’я, 1998. – 408 с.

12. Дельцова О.И., Чайковский Ю.Б., Геращенко С.Б. Гистология та ембріогенез органів ротової порожнини: навчальний посібник.- Коломия: ВПТ "Вік", 1994. – 94 с.
13. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ / под ред. проф. Е.В. Боровского, проф. А. Л. Машкиллейсона. – М.:МЕДпресс, 2001.- 320с., ил.
14. Иванов В.С., Винниченко Ю.А., Иванова Е.В. Воспаление пульпы зуба. – м.:МИА, 2003. – 264с.
15. Ключева С.К., Мороз Б.Т. Основы генетики для стоматологов. – СПб.:ООО «МЕДИ издательство», 2005. – 68 с.
16. Колесов А.А. Стоматология детского возраста. – 4-е изд. -М.:Медицина, 1991. – 464с.
17. Корчагина В.В. Лечение кариеса зубов у детей раннего возраста. – М.:МЕДпресс-информ, 2008. –168 с.
18. Костромская Н.Н., Глотова О.Н. Лечебные и изолирующие прокладки в стоматологии. – М.:Медкнига, Н.Новгород:Изд-во НГМА, 2001. – 80 с.
19. Курякина Н.В. "Терапевтическая стоматология детского возраста" М.-МИА, 2007.- 632с.
20. Максимоваская Л.Н., Рощина П.И. Лекарственные средства в стоматологии: Справочник. – 2-е изд. - М.: Медицина, 2000. – 240 с.
21. Andlaw R.J., Rock W.P. A manual of pediatric dentistry. – Churchill Livingstone, 1996. – 250 p.
22. Curzon M.E.J., Roberts J.F., Kennedy D.B. Kennedy's pediatric operative dentistry. – Wright, 1996. – 198 p.
23. Ingle J.I., Bakland L.K. Endodontics. William&Wilkins, 2002. – 1004 p.
16. Studervant's art and science of operative dentistry / Ed. T.M.Roberson, H.O.Heymann, E.J.SWift. – Mosby, 2002.- 947 p.
24. Stanley J.N. Wheeler's dental anatomy, physiology, and occlusion / J.N. Stanley, M.M. Ash. – Saunder Elsevier. – 2010. – 401 p.
25. Fuller J.L. Schulein Concise Dental Anatomy and Morphology / J.L. Fuller, G.E. Denehy, M.T.Schulein. - University of Iowa, Publications Dept, 1999. – 218 p

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)